

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI EĞİTİM VE KÜLTÜR YAYINLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Millî Eğitim Bakanlığının kuruluş, amaç ve görevleri doğrultusunda yayımlanacak ders kitapları, öğretim materyalleri ve araçları hariç, her türlü basılı yayın ile basılı olmayan bilim, sanat ve kültür eserlerini, dijital depolama üniteleri ve Bakanlık internet sitelerinde hizmete sunulan kültür eserleri kapsamındaki dijital yayınların seçimini, incelenmesini ve bu işlemlerin yapılabilmesi için Bakanlık bünyesinde Danışma Kurulu ve Yayın Kurulu ile inceleme komisyonlarının oluşturulmasını, bu kurulların ve komisyonların çalışma usul ve esasları ile görev ve yetkilerini, basım-yayım ve yayın hizmet alımına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 10/10/2024 tarihli ve 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu, 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 23/8/2006 tarihli ve 2006/10932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alan editörü: Kültür eserlerinin yayım sürecini, tek eser veya kategori/bölüm bazında, içerik, tasarım ve yazarlarla ilişkiler açısından yöneten ve izleyen kişiyi,
- b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,
- c) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- ç) Bakan Yardımcısı: İlgili Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakan Yardımcısını,
- d) Daire Başkanı: İlgili Daire Başkanını,
- e) Daire Başkanlığı: İlgili Daire Başkanlığını,
- f) Danışma Kurulu: Bakan onayı ile oluşturulan istişare kurulunu,
- g) Derleme: Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri,
- ğ) Dijital depolama üniteleri: Yayına hazırlanmış veya basılmış kitap ve derginin her türlü dijital ortamda umuma iletilmesi amacıyla arşivlendiği üniteleri,
- h) Dijital yayın: Yayına hazırlanmış veya basılmış kitap ve derginin her türlü dijital ortamda umuma iletilmesi amacıyla oluşturulmuş şekli,
- ı) Genel Müdür: Destek Hizmetleri Genel Müdürünü,
- i) Genel Müdürlük: Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- j) İşlenme eser: Diğer bir eserden faydalanarak oluşturulmuş, oluşturulan eserden bağımsız olmayan, işleyen yazarın özgünlüğünü taşıyan fikir ve sanat ürünlerini,
- k) Kültür eserleri: Roman, hikâye, öykü, şiir, deneme, günlük, anı, araştırma, inceleme, efsane, masal, mizah, piyes, söyleşi türü ve benzeri kitap veya süreli yayın niteliğinde matbu veya dijital yayınları,
- l) MEB Döner Sermaye İşletmesi: Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesini,
- m) Sipariş: Bakanlığın kişi, komisyon, kurum veya kuruluşlara hazırlatacağı kültür eserini,
- n) Süreli yayın: Bakanlığın belirli aralıklarla yayımladığı dergi, bülten, mecmua ve benzerini,
- o) Telif eser: Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ile doğrudan meydana getirilen fikir mahsullerini,
- ö) Tercüme eser: Yazıldığı dilden, başka bir dile çevrilen eseri,
- p) Yayım: Kitap, dergi ve benzeri eserlerin basılıp dağıtılmasını ve dijital ortamlarda umuma iletilmesini,

- r) Yayın: Kitap, dergi veya benzeri matbu ve dijital eserleri,
s) Yayın inceleme komisyonları: Bakanlık personeli ve/veya Bakanlık dışından oluşturulan ve Bakanlıkça hazırlanan, hazırlatılan veya başvurusu yapılan eserleri inceleyerek Yayın Kuruluna görüş bildiren komisyonları,
ş) Yayın Kurulu: Bakan onayı ile Bakanlık merkez teşkilatı personelinden oluşturulan kurulu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulların ve İnceleme Komisyonlarının Oluşturulması, Eserlerin İncelenmesi, Seçilmesi, Yayımlanması ve Temel İlkeler

Kurulların ve inceleme komisyonlarının oluşturulması ve süresi

MADDE 4- (1) Danışma Kurulu, Bakan onayı ile oluşturulur. Kurul üyeleri; kültür yayınları alanında tecrübesi olan Bakanlık personeli ve/veya Bakanlık dışındaki kişilerden seçilir. Bakan Yardımcısı ve Genel Müdür, Danışma Kurulunun doğal üyesi olup Danışma Kurulu, doğal üyeler hariç on üç üyeden oluşur. Danışma Kuruluna Bakan veya Bakan Yardımcısı başkanlık eder. Danışma Kurulu üyelerinin görev süresi azami dört yıldır.

(2) Yayın Kurulu, Bakan onayı ile Bakanlık merkez teşkilatı personelinden oluşturulur. Yayın Kurulu en az on üç üyeden oluşur. Yayın Kuruluna Bakan Yardımcısı veya Genel Müdür başkanlık eder. Yayın Kurulu üyelerinin görev süresi azami dört yıldır.

(3) Yayın inceleme komisyonları; başvurusu yapılan, hazırlatılan ya da Bakanlık tarafından satın alınacak eserleri 9 uncu maddedeki ilkeleri göz önünde bulundurarak inceler. Yayın inceleme komisyonları, eserin içeriğine göre alanında uzman en az üç kişiden oluşturulur. İlgili Komisyon üyeleri, görüşlerini bir raporla Yayın Kuruluna sunar.

Toplantı ve karar

MADDE 5- (1) Danışma Kurulu ve Yayın Kurulu, Bakanlık onayı ile belirlenen gündem ve takvimle üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kurullar, kararlarını toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği hâlinde kurul başkanının oyu çift oy kabul edilir. İnceleme Komisyonu üyeleri de gerektiğinde toplantılara davet edilir.

(2) Danışma Kurulu tavsiye kararları Yayın Kuruluna iletilir.

(3) Yayın Kurulunun kültür eserlerinin yayımlanmasına dair kararları Bakan onayına sunulur.

(4) Kurulların ve inceleme komisyonlarının sekretaryası ilgili Daire Başkanlığınca yürütülür.

Kurulların görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Danışma Kurulu, Millî Eğitim Şurası kararları ve millî eğitim politikaları doğrultusunda kültür yayınlarının geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik tavsiye kararları alır.

(2) Yayın Kurulu, Danışma Kurulu tarafından alınan tavsiye kararlarını ve Yayın Kurulu üyelerinden gelen teklifleri değerlendirerek 9 uncu maddedeki ilkeler doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Yayımlanması talebiyle Bakanlığa gönderilen veya Bakanlık adına hazırlatılması istenen eserleri inceleyerek yayımlanıp yayımlanamayacağı hususunda karar alır.

b) Bakanlıkça önceden yayımlanmış ve baskısı sona ermiş eserleri inceleyerek bu eserlerle ilgili karar alır.

c) Millî kültürün yaygınlaştırılması, yükseltilmesi ve tanıtımına yönelik ihtiyaç duyulan tür ve alanlarda telif ve tercüme eserler, işleme eserler, derlemeler ve gerektiğinde doğrudan temin edilecek eserlerle ilgili karar alır.

ç) Yayımlanması amacıyla satın alınacak veya hibe edilecek eserleri inceleyerek yayımlanıp yayımlanamayacağı hususunda karar alır.

d) Mevcut yayınların incelenmesi, tanıtımı ve yeni eserlerin kazandırılması amacıyla kongre, sempozyum, yarışma, panel, münazara, söyleşi ve çalıştay gibi etkinlikler düzenlenmesi hususunda teklifte bulunur.

İncelemede usul

MADDE 7- (1) Yayın Kurulu ve İnceleme Komisyonunun eser inceleme ve inceletme usulleri aşağıdaki şekildedir:

a) Yayınlanması talebiyle Genel Müdürlüğe gelen veya satın alınması önerilen eserler, yayın inceleme komisyonu üyelerine gönderilir. Komisyon üyeleri raporlarını hazırlayarak Yayın Kuruluna sunar. Yayın Kurulunca basılmasına karar verilen eserlerin iş ve işlemleri ilgili Daire Başkanlığının uhdesinde alan editörü tarafından yürütülür.

b) Yayın Kurulu, yayın inceleme komisyonunda alan uzmanı bulunmaması hâlinde başvurusu yapılan eserleri Bakanlık dışı alan uzmanlarına inceletebilir ve yazılı görüşlerini alabilir. Eseri inceleyen uzmanların verdiği gerekçeli rapor yeterli görülmezse veya süresi içinde incelenip Bakanlığa teslim edilmezse eser, başka inceleyicilere de gönderilebilir.

c) Yayın Kurulu üyeleri kendi eserlerini yayımlatmak üzere başvuruda bulunamaz.

Eser hazırlatma, baskı, yayım ve temin usulü

MADDE 8- (1) Bakanlık adına kendisinden sipariş usulü ile eser hazırlaması istenen gerçek ya da tüzel kişiler, yapılan protokol veya sözleşme çerçevesinde çalışmalarını tamamlayarak Bakanlığa sunar. Eserin basım ve yayımı Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde, eserin, eser sahibinin ayrıntılı bilgilerini; eserin 5846 sayılı Kanunun 22 nci, 23 üncü ve 25 inci maddelerinde düzenlenen, çoğaltma, yayma ve umuma iletim haklarını Bakanlığa devrettiğini; Bakanlığın bu hakları gerektiğinde üçüncü kişilere kullandırması ve devretmesi hususunda yetkili olduğunu açıkça hüküm altına alan yazılı ve tarafların ıslak imzalarını taşıyan bir sözleşme akdedilir. Ödeme, eserin nihai olarak vücuda gelmesini takiben akdedilen sözleşme sonrasında gerçekleştirilir.

(2) Yayın Kurulunca uygun görülen eserlerin yayımlanma yöntemi, mecrası ve süresi Bakanlık onayına bağlıdır.

(3) Eserlerin inceleme sürecine yönelik iş ve işlemleri, ilgili Daire Başkanlığınca; telif, baskı, tanıtım, reklam, satış ve pazarlama gibi iş ve işlemleri ise MEB Döner Sermaye İşletmesince yürütülür. İhtiyaç duyulması hâlinde eserlerin baskı ve yayım öncesi yapılması gereken kapak tasarımı, dizgi, görsel çizimi ve benzeri iş ve işlemlerine yönelik MEB Döner Sermaye İşletmesince Genel Müdürlüğün onayı ile hizmet alımı da yapılabilir.

(4) Yerli, yabancı, özel ve kamu sektörü ile şahıslardan gelen proje ve eserlerden Yayın Kurulunca önerilen ve Bakan onayı ile uygun görülenlerin telif hakları, mali hak devir sözleşmesiyle MEB Döner Sermaye İşletmesince satın alınır.

Değerlendirme ilkeleri

MADDE 9- (1) Eserlerin incelenmesinde, seçiminde, hazırlanmasında, sadeleştirilmesinde ve tercüme edilmesinde göz önünde bulundurulacak temel ilkeler şunlardır:

a) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve 1739 sayılı Kanuna uygun olması.

b) Kişileri, aile kurumunu veya toplumun belirli bir kesimini küçük düşürücü yorumlara yer vermemesi.

c) Millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerimizin yaşatılmasına ve yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacak nitelikte olması.

ç) Hedef kitlenin seviye, öncelik, ihtiyaç ve beklentilerine uygun olması.

d) Toplumun çağdaşlaşmasına, gelişmesine, demokratikleşmesine, birlikte yaşamasına katkı sağlayıcı nitelikte olması.

e) Ülke dışında yaşayan vatandaşlar ile akraba topluluklara yönelik hazırlanacak eserlerin, onların kültürel kimliklerini, millî ve manevi değerlerini, duyarlıklarını korur ve güçlendirir nitelikte olması.

f) Benzer içerikli eserler arasında özgün ve yeni yönlerinin olması.

g) Görsel ve çizimlerin eserin içeriğine uygun olması.

ğ) Dil ve anlatımın, Türkçenin ses ve söz varlığını tüm zenginliği ile yansıtması.

h) Eserin, bilimsel yöntemlere veya ait olduğu sanat dalının özelliklerine göre hazırlanması.

ı) Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkeler başta olmak üzere tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu ülkeler ile milletler arasında dostluk bağlarını güçlendirici nitelikte olması.

i) Tarihimizi, kültürel zenginliğimizi işleyici, tanıtıcı, geliştirici ve gelecek nesillere taşıyıcı nitelikte olması.

j) Çocuklara yönelik hazırlanacak eserlerin çocukların sosyal, duygusal, zihinsel ve ahlaki gelişimlerini destekleyici nitelikte olması.

Başvuru şartları

MADDE 10- (1) Eserlerinin yayımlanması için başvuruda bulunanlar; metin, imla, terim, dil, harita, resim, şekil, nota ve benzeri unsurlar açısından düzenlenmiş ve ön tasarımı yapılmış eserlerini dosya hâlinde hazırlayarak bu dosyayı, varsa telif belgelerini, öz geçmişini dijital depolama ortamında başvuru yazısı ile birlikte Genel Müdürlüğe teslim eder. Başvurusu yapılan eser hakkındaki inceleme Yayın Kurulunca en geç altı ay içerisinde tamamlanır.

Yayım şartları

MADDE 11- (1) Eserlerinin yayımlanmasını talep edenler;

a) 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre eserin intihal olmadığına, içerik, görsel veya tasarımı üzerinde başka kurum ve kuruluşlar ile kişilerin haklarının bulunmadığına ve bu hususta her türlü hukuki sorumluluğu üstlendiklerine dair taahhünameyi ve ilgili belgeleri,

b) Muhtemel maddi hataların düzeltilmesi, ihtiyaç duyulması hâlinde tashih ve redaksiyon yapılması, kapak tasarımı ve iç sayfa tasarımı konusunda Bakanlığın tasarruf yetkisini kabul ettiklerini belirtir izin belgesini,

c) Yayımlanması ve ücret ödenmesi uygun görülen eserin basılı ve/veya dijital depolama ürünleri ile birlikte çoğaltma, yayma ve umuma iletim haklarını Bakanlığa devrettiğine dair belgeyi, Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

Eserlerin temsil ve basım hakları

MADDE 12- (1) Yayımlanması uygun görülen telif, tercüme, işleme ve derleme eserler üzerindeki işleme ve temsil hakları eser sahiplerine ve işleyene; çoğaltma, yayma ve umuma iletim hakları ise Bakanlığa aittir. Bakanlık işleme ve temsil hakları bakımından eser sahibine bir defaya mahsus basit ruhsat verebilir.

Mükerrer baskı kararı ve yayım hakkının iadesi

MADDE 13- (1) Eserin mevcut baskısının yüzde 80'inin tamamlanmış olması şartıyla sözleşmede belirtilen miktar veya süre sona ermeden yayım hakkının eser sahibine iadesine veya eserin süre ve sayı bakımından mükerrer baskısının yapılmasına Bakanlıkça karar verilir.

Birimlerce hazırlanan eserlerin incelenmesi

MADDE 14- (1) Bakanlık birimleri kendi görev ve sorumluluk alanlarına ilişkin yayımlanmasını planladıkları veya önerdikleri eserleri Yayın Kuruluna incelemek üzere Genel Müdürlüğe başvurur. Yayın Kurulu, başvurusu yapılan eserleri bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde inceler veya inceletir. Söz konusu eserlerin görüşüleceği toplantılara bilgi vermek üzere gerekirse ilgili Bakanlık birimi davet edilir. İnceleme sonucu basımı uygun bulunması hâlinde, yayımlayacak birim, eseri Bakan onayına sunar ve yayım sürecini takip eder.

Toplantı, harcırah ve yayın faaliyetlerine ait giderler

MADDE 15- (1) Danışma Kurulunun Bakanlık personeli olmayan üyelerine, Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşleme Ücretleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre toplantı ücreti ödenir.

(2) Memuriyet mahalli dışında yapılan toplantılara katılan kurullar ve komisyon üyelerine 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yol masrafı, gündelik ücreti ödenir. Yayın faaliyetlerine ait benzeri diğer giderler MEB Döner Sermaye İşletmesi tarafından ödenir.

Yayımlanacak eserlere ilişkin ödemeler

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik hükümlerince yayımlanacak eserlerin işleme hak ve ücretleri ile bu eserlerle ilgili her türlü inceleme, redaksiyon, derleme, tashih ve benzeri iş ve işlem ödemeleri, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşleme Ücretleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hesaplanır ve MEB Döner Sermaye İşletmesince ödenir.

(2) Resmî görev gereği hazırlanmış eserlere ücret ödenmez.

(3) Yayın Kurulu sipariş ile eser hazırlatılmasını talep ettiğinde MEB Döner Sermaye İşletmesince gerçek ya da tüzel kişilerden ilgili mevzuat kapsamında hizmet alımı yapılabilir.

Yayın numarası

MADDE 17- (1) Bakanlık birimlerince hazırlanan her türlü eser için baskıdan önce Genel Müdürlükten yayın numarası alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 18- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında hüküm bulunmayan hallerde, 5846 sayılı Kanun ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19- (1) 3/10/2014 tarihli ve 29138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Kültür Yayınları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan kurulların faaliyetleri ve bu kurullardaki üyelikler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde sona erer.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.